

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága felperesnek a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja alperes ellen borászati ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. február 27. napján kelt 17.K.30.562/2008/6. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 7. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 17.K.30.562/2008/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 16.500 (azaz tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti és 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Borminősítési Igazgatósága 2007. augusztus 8. napján kelt 167/2007. számú határozatában felperest 2.000.000 forint minőségvédelmi bírsággal sújtotta és elrendelte a határozat közzétételét a honlapján. Határozat indokolása szerint a Borminősítési Igazgatóság akkreditált laboratóriuma az ellenőrzés alkalmával lefoglalt tételt megvizsgálta. Ennek során megállapította, hogy a szám alatti Csemege üzletben 2007. május 15. napján tartott ellenőrzés során az originális zárású palackban megmintázott, a felperes által termelt és palackozott félédes, fehér Észak-magyarországi rizlingszilváni bor a félédes tájbornak nem felel meg, ténylegesen minősítés nélküli száraz bor.

Megállapította továbbá az elsőfokú hatóság, hogy a bor összes és szabad kénessavtartalma a megengedett érték felső határán van, illetőleg a palackról hiányzik az 1991/2004.EK rendelet alapján az allergének feltüntetésére vonatkozó megjelölés.

Alperes a szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény 51.§ (1) bekezdése alapján alkalmazott bírságot, mivel a felperes a kifogásolt bor előállítója, palackozója és

forgalmazója. A bírság mértékét alperes a törvény 51.§ (2) bekezdés alapján határozta meg.

A felperes keresete alapján a Fővárosi Bíróság 2009. február 27. napján hozott 17.k.30.562/2008/6. számú ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a kereset részben megalapozott volt. Alperes jogszerűen állapította meg, hogy felperes az "Észak-magyarországi" termőhely feltüntetésével és a szulfittartalom feltüntetésének elmulasztásával megsértette a bor jelölés jogszabályait. A felperes a Heves megyei településen termelt minőségi borból állította elő a per tárgyát képező tájbort, így a 97/2004.(VI.3.) FVM rendelet I. pont számú melléklet 9. pontja alapján ebben az esetben a " Felső-magyarországi" megjelölést kellett volna alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította azt is, hogy 1493/1999.EK rendelet 1. cikk 2. bekezdése közvetlen alkalmazhatóságára és hatályára tekintettel a felperest terhelte a kénessav tartalom feltüntetésének kötelezettsége. E vonatkozásban közvetlenül uniós szabályozás érvényesül, a részletszabályokat közösségi rendeletek tartalmazzák, amelyek a csatlakozás időpontjával közvetlenül a magyar jogrendszer részévé váltak.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát a borminőséggel kapcsolatos felelősség körében jogszabálysértőnek ítélte. Ítéletének indokolása szerint nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy felperes idézte elő az ellenőrzött bor minőségi hibáját, a felperes ugyanis a per tárgyalásán szemléltetéssel bizonyította, hogy az eredeti kupak lecsavarása után ugyanolyan kupak csavarható fel a palackra, mintha nem történt volna csere. A manipuláció lehetőségére tekintettel az egyetlen értékesítési helyről származó palack megmintázása nem elegendő bizonyíték arra, hogy felperes követte el a jogszabálysértést. Emiatt alperes a tényállást nem tárta fel olyan mértékben, amely elegendő lenne annak megállapításához, hogy a bor minőségi hibája a felperes terhére róható.

A jogerős ítélet ellen alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és felperes keresetének elutasítását kérte. A felülvizsgálati kérelemben foglalt álláspont szerint a jogerős ítélet az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004.(II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet 2.§ 2. pontjába ütközik. Ezen jogszabályi rendelkezés szerint az élelmiszert egészben vagy részben tartalmazó csomagolásnak olyannak kell lennie, hogy annak felnyitása vagy megváltoztatása nélkül a tartalom ne legyen megváltoztatható.

Az alperes álláspontja szerint a felpereséhez hasonló védekezésnek helyt adó bírósági gyakorlat esetén a hamisított borok forgalmazói szabadon folytathatnák a tevékenységüket anélkül, hogy viselnék annak következményét. A felülvizsgálati kérelemben alperes hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet sérti a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény 48.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltakat és ellentétes a törvény 51.§ (1) bekezdésében írtakkal is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény 48.§ (1) bekezdése szerint, ha a vizsgált termék a jogszabályokban meghatározott, illetőleg a jelölésben foglalt jellemzőket nem elégíti ki és a jogszabálysértést az ellenőrző hatóság jogerősen megállapítja, az ital előállítóját, kereskedelmi ellenőrzés esetén az ellenőrzöttet, bizonyítottság esetén a hiba okozóját a hatóság a vizsgálat költségeinek megtérítésére kötelezi.

Az 51.§ (1) bekezdés szerint a borászati hatóság minőségvédelmi bírságot szab ki, ha a vizsgálat során megállapítja, hogy az előállított, illetőleg a forgalomba hozott borászati termék nem felel meg az előírt, illetőleg megjelölt minőségi jellemzőknek, vagy az engedélyezett szintet meghaladó mértékben az egészségre káros anyagot tartalmaz, valamint akkor, ha a forgalomba hozás nem felel meg a 24-25.§-ban meghatározott szempontoknak.

A 2007. május 15. napján felvett helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyve szerint a mintavétel során 1,5 literes palack került vizsgálatra, melynek zárása "originált palackzárás" volt. A jegyzőkönyv utalt továbbá arra is, hogy a megmintázott italból még 13 palack volt készleten.

A jogerős ítélet sérti a 2004. évi XVIII. törvény 51.§ (1) bekezdését, mert a bíróság megalapozatlan álláspontjával szemben alperes a hatósági eljárásban helytállóan állapította meg azt, hogy a felperes által forgalomba hozott borászati termék nem felelt meg a feltüntetett minőségi jellemzőknek, és ebben felperesnek, mint termelőnek a felelőssége megállapítható. A minőségi jellemzőktől való eltérést az alperes akkreditált laboratóriumban lefolytatott vizsgálati eredménnyel igazolta, megállapítva hogy a megmintázott bor a 00269/2007-2. számú félédes tájbornak nem felel meg, valójában minősítés nélküli száraz bor.

A felperes közigazgatási per során a vizsgálati eredményeket közvetlenül nem tette vitássá, ugyanakkor arra hivatkozott, hogy a borminőség-eltérés körében felelőssége nem állapítható meg, mivel a palackban lévő bort a hatósági ellenőrzést megelőzően kicserélhették, s a palack zárása a borral kapcsolatos manipuláció lehetőségét nem zárja ki. Az elsőfokú bíróság felperes ezen hivatkozásait megalapozatlanul, a rendelkezésre álló adatok téves értékelése alapján fogadta el és értékelte a felperes javára, aki a kifogásolt terméket maga palackozta.

A közigazgatási perben érvényesülő általános bizonyítási szabályok a Pp. 324.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felperesnek kell bizonyítania, hogy az alperesi határozat jogszabálysértő. A felperes részéről érdemi bizonyításként nem fogadható el az a szemléltetés, amelyet a per tárgyalásán végzett a palack zárókupakjának lecsavarására és visszahelyezésére. Az a körülmény, hogy a felperes által a palack zárásához alkalmazott kupak a palackról milyen módon távolítható el sérülés nélkül a felperesi felelősség megállapítását nem érinti, kimentésként nem fogadható el.

A felperes részéről emiatt kizárólag bizonyítékokkal alá nem támasztott állításként volt értékelhető a manipulációra való hivatkozás. Ezzel szemben a mintavétel körülményei, a megmintázott bor kiválasztása alapján az alperes pontosan állapította meg a tényállást, így az elsőfokon eljáró bíróság jogszabályt sértett, amikor a borminőség hibájáért a felperes felelősségét nem látta megállapíthatónak.

A felperesi felelősséget szintén nem érinti, illetve kimentésre sem alkalmas az a hivatkozás, hogy az általa forgalmazott borral kapcsolatban minőségi reklamáció nem merült fel, valamint a forgalmazási adatok a manipulációt a felperes részéről kizárják, mert az alperes által megállapított borminőségi hibával szemben ezek a hivatkozások nem minősíthetők érdemi bizonyítéknak.

A 2004. évi XVIII. törvény 51.§ (3) bekezdése szerinti felelősség megállapítása körében annak is jelentősége van, hogy a 19/2004.(II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet az élelmiszerek jelöléséről 2.§ 2. pontja 2. mondata értelmében az élelmiszert részben vagy egészben tartalmazó csomagolásnak olyannak kell lennie, hogy annak felnyitása vagy megváltoztatása nélkül a tartalom ne legyen megváltoztatható.

A felperes, mint termelő köteles a bortermék fenti szabályok szerinti csomagolását biztosítani, amennyiben a csomagolás megfelelésével kapcsolatban jogvita keletkezik az általa

alkalmazott csomagolási módszer hibájára kimentésként nem hivatkozhat.

A fentiek alapján tehát a felperes, mint termelő felelőssége a borminőség hibájáért a 2004. évi XVIII. törvény 51.§ (1) és (3) bekezdése szerint egyértelműen fennállt, amelyre tekintettel a jogerős ítélet ebben a részében jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság a jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte és a felperes alaptalan keresetét a Pp. 339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában elutasította.

A felperes a közigazgatási perben pervesztesnek minősült, ugyanakkor alperest kizárólag a felülvizsgálati eljárásban képviselte jogtanácsos, így a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperest a felülvizsgálati eljárásban felmerült képviseleti költség megfizetésére kötelezte. A jogi képviselő költségét a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján határozta meg.

A peres eljárásban a felperes pervesztes lett, ezért a Legfelsőbb Bíróság kötelezte az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43.§ (3) bekezdése szerinti kereseti illeték, valamint 51.§ (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. április 21.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Tibor sk. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső sk. bíró

Dr. Kalas